

Voorzitter

3 september 1974 tot 1975 lid van de gemeenteraad van Bloemendaal. Daarnaast vervulde hij vele bestuursfuncties.

Het leven van Hans Wiebenga stond in het teken van doceren, in het teken van de politiek en in het teken van de vredesbeweging. Hij was uiteraard politicus, hij was een intellectueel, hij was wellicht in de ogen van sommigen een beetje een boekensocialist, en hij was tot het laatst zeer strijdbaar.

Onze gedachten gaan uit naar degenen die hem dierbaar waren, in het bijzonder zijn zuster, neef, nichten, achterneven en achternichten. Het is voor ons een eer dat een aantal van hen nu aanwezig is bij deze korte herdenking.

(De aanwezigen nemen enige ogenblikken stilte in acht.)

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Op verzoek van de VVD-fractie benoem ik in:
- het Presidium het lid Hofstra tot lid in plaats van het lid Rijpstra;
- de commissie voor het Onderzoek van de Geloofsbriefven het lid Hofstra tot lid in plaats van het lid Rijpstra.

Ik heb begrepen dat dit is omdat de VVD-fractie gisteren de heer Hofstra heeft gekozen tot fractie-secretaris.

Naar mij blijkt, heeft geen der leden behoefte om het woord te voeren bij deze regeling van werkzaamheden.

Aan de orde is het **debat** naar aanleiding van een algemeen overleg op 30 maart 2005 over **de betrokkenheid van Novib, Plan Nederland en International Cocoa Organization (ICCO) bij het project "26.000 gezichten"**.

Mevrouw **Karimi** (GroenLinks): Voorzitter. Een paar weken geleden heeft de schrijfster Marjan Bloem het initiatief genomen voor de actie Een royaal gebaar. Vanmorgen las ik in de krant dat nu al 125.000 mensen haar brief aan de koningin hebben meeondertekend. Het gaat om een oproep aan de koningin, ter

gelegenheid van haar 25-jarig ambtsjubileum op 30 april een royaal pardon af te kondigen voor de 26.000 asielzoekers die na jaren van wachten het land moeten verlaten. Ik hoop dat nog tienduizenden Nederlanders zich zullen aansluiten bij dit initiatief.

Het project "26.000 gezichten" is een ander project van betrokken kunstenaars, die zich mengen in het publieke debat over het terugkeerbeleid van deze regering. In korte filmpjes krijgen met uitzetting bedreigde asielzoekers een gezicht. Maar, zoals we al vaker hebben gezien, als dossiers mensen worden, komt dit kabinet in problemen. Een aantal ontwikkelingsorganisaties heeft dit project financieel dan wel met adviezen ondersteund. Dat vinden wij zeer passend in hun mandaat. Asiel-, vluchtelingen- en terugkeerbeleid raken direct de internationale solidariteit, het terrein van ontwikkelingsbeleid. Een van de voorgangers van deze minister, oud-minister Pronk, mengde zich nadrukkelijk ook in het asiel- en vluchtelingenbeleid. Hij schuwde het niet, zich publiekelijk kritisch uit te spreken tegen het asielbeleid van de diverse kabinetten. Helaas is die traditie niet aan deze minister besteed. Zij heeft, in opdracht van minister Verdonk, de ontwikkelingsorganisaties per brief op het matje geroepen. In het AO van twee weken geleden greep zij helaas niet de kans, dat optreden te corrigeren. De intimidatiemethodes die deze minister gebruikt om met subsidiebeleid de criticasters van het regeringsbeleid monddood te maken, passen niet in een democratische rechtsstaat.

Wij betreuren deze handelwijze van de minister ten zeerste. Zij werd daarin van harte gesteund door de VVD, en dat was te verwachten. Wat mijn fractie echter wel enorm verbaasde, was de houding van het CDA. Het maatschappelijk middenveld wordt steeds meer de nek omgedraaid. De NGO's worden gedegradeerd tot uitvoerders van het regeringsbeleid, en het CDA juicht met de VVD mee. Het verzwakken van het maatschappelijk middenveld, zeker op het ontwikkelingsterrein, zal gevolgen hebben voor het draagvlak van het OS-beleid.

De heer **Szabó** (VVD): U gebruikt mooie begrippen als internationale solidariteit en internationale

ontwikkelingssamenwerking. Maar wat draagt het geven van geld aan dit soort spotjes in Nederland, dat te maken heeft met een andere minister dan die voor OS, rechtstreeks bij aan de armoedebestrijding in Afrika? Naar onze mening helemaal niets.

Mevrouw **Karimi** (GroenLinks): Ontwikkelingsbeleid is een ruim beleidsterrein, waarbij naast directe armoedebestrijding ook mensenrechtenbeleid een concreet onderdeel van beleid is. Daar hebben wij ook programma's voor. Die worden betaald door Ontwikkelingssamenwerking. Verder wordt helaas ± wij steunen dat niet ± ook de eerstejaarsopvang van asielzoekers betaald door Ontwikkelingssamenwerking. Dat weet de heer Szabó ook. Hij weet ook dat dat geld, waarbij het om miljoenen gaat, allemaal in Nederland wordt uitgegeven. In die zin heeft het dus wel rechtstreeks te maken met het ontwikkelingsbeleid. Wij zien geen tegenstrijdigheid.

De heer **Szabó** (VVD): U spreekt over mensenrechtenbeleid. Heeft u het dan over het mensenrechtenbeleid in de Derde Wereld of hier in Nederland?

Mevrouw **Karimi** (GroenLinks): Ik begrijp dat u niet graag wilt dat als er in Nederland mensenrechten geschonden worden, dat aan de orde wordt gesteld. Dit was echter een voorbeeld dat ik heb gegeven. Als er hier mensenrechten in het geding zijn, moet dat hier ook aan de orde worden gesteld. Ik heb ook het voorbeeld gegeven van de eerstejaarsopvang van asielzoekers, waarbij het om miljoenen gaat, die allemaal uit het budget van Ontwikkelingssamenwerking worden betaald.

De heer **Szabó** (VVD): Dan denk ik dat ik het begin te begrijpen. U zegt in feite dat het mensenrechtenbeleid in Nederland geschonden wordt en dat u het daarom goed vindt dat het budget van de organisaties die zich tot voor kort alleen bezig hielden met het helpen van de arme mensen in de Derde Wereld, wordt ingezet voor het bestrijden van schenden van de mensenrechten in Nederland. Dit is weer een heel ander onderwerp, dat ook niets heeft te maken met armoedebestrijding in de Derde Wereld. Ik ben heel benieuwd naar